

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT KWALITEITSONDERZOEK NTC-PO

**Stichting Nederlands School Düsseldorf De Oranje Leeuw,
ntc-po**

Plaats : 40489 Düsseldorf
BRIN nummer : 30TP|C1
Onderzoeksnummer : 285191
Datum onderzoek : 24 september 2015
Datum vaststelling : 25 november 2015

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	KWALITEITSPROFIEL	7
3	BESCHOUWING	10
4	VERVOLG VAN HET TOEZICHT.	14

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs bezocht NTC-PO Stichting Nederlands School Düsseldorf De Oranje Leeuw te Düsseldorf, Duitsland in het kader van een kwaliteitsonderzoek (KO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de indicatoren van kwaliteitsaspecten op grond van het door de inspectie gehanteerde Toezichtkader PO/VO 2011.

Bij dit kwaliteitsonderzoek doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om indicatoren die betrekking hebben op de kwaliteitszorg, het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

Op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kan de inspectie besluiten om niet alle indicatoren bij het onderzoek te betrekken. Dit is bij uw school niet aan de orde geweest.

Indien de school in het kader van zelfevaluatie over een bepaalde indicator of over een bepaald kwaliteitsaspect voldoende betrouwbare en valide gegevens heeft verzameld kan in overleg tussen school en inspectie besloten worden om de oordelen uit deze zelfevaluatie alleen te verifiëren en deze niet zelf opnieuw te onderzoeken. Doorgaans is dit alleen bij onafhankelijk onderzoek door derden het geval.

Uw school heeft naast de schoolgids en het schoolplan geen documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking hebben.

De opzet van het onderzoek

Het kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn;
- analyse van, indien beschikbaar, documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd;
- schoolbezoek, waarbij in alle groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal;
- gesprekken met de directie over de kwaliteit van de indicatoren;

- gesprekken met het bestuur, leerlingen, leraren en ouders.

Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met de directeur. Daarbij was een vertegenwoordiging van het bestuur aanwezig.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 geeft de inspectie een beschouwing over de geconstateerde kwaliteit in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school. Indien van toepassing worden in deze beschouwing ook de toegevoegde indicatoren betrokken. In de rapporten vanaf schooljaar 2013-2014 is hierin voor iedere bezochte ntc-school apart informatie opgenomen over de aanpak en de gevolgen van de bezuinigingen op het Nederlands onderwijs in het buitenland vanaf januari 2014.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 KWALITEITSPROFIEL

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan indicatoren die betrekking hebben op belangrijke kenmerken van goed onderwijs. De met een * gemarkeerde indicatoren zijn bepalend voor de vaststelling van het vervolgtoezicht.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal aan het eind van de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					•
1.2*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	
2.3	De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			•	

Tijd		1	2	3	4
3.1	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			•	
3.3	De uitval van geplande onderwijsactiviteiten blijft beperkt.				•
3.4	Het ongeoorloofd verzuim van leerlingen blijft beperkt.			•	

Schoolklimaat		1	2	3	4
4.1	De ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.				•
4.7	Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.				•

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				•
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Afstemming		1	2	3	4
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.5	De school gebruikt de informatie van scholen en instellingen waar de leerlingen vandaan komen voor de begeleiding van de leerlingen.			•	

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			•	
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			•	
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.			•	
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.				•
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.				•

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
N1B	In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen	•	
N2B	In het schoolplan is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen	•	
N4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima	•	

3 BESCHOUWING

Dit hoofdstuk beschrijft het oordeel van de inspectie over de kwaliteit van het primair onderwijs op Stichting Nederlands School Düsseldorf De Oranje Leeuw, ntc-po te Düsseldorf en geeft een toelichting op het kwaliteitsprofiel. Daarbij legt de inspectie zo mogelijk verbanden tussen de verschillende onderzochte indicatoren onderling en - voor zover relevant - tussen de indicatoren en de schoolcontext, de specifieke doelstellingen van de school. Voor een goed begrip wordt eerst de uitgangssituatie beschreven.

Uitgangssituatie

De Oranje Leeuw is opgericht in juni 2012. De officiële naam is Stichting Nederlandse School Düsseldorf, die is aangesloten bij de stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland (NOB).

De school is ontstaan uit een initiatief van ouders van leerlingen op de International School Düsseldorf (ISD). Zij vonden onderwijs in de moedertaal van hun kinderen niet alleen belangrijk vanwege een mogelijke terugkeer naar Nederland of Vlaanderen, maar ook omdat een sterke moedertaal het makkelijker maakt vreemde talen te leren en een gevoel van herkomst geeft. Dit is van groot belang in een stad als Düsseldorf met een grote internationale gemeenschap en gelegen op nog geen uur rijden van de Nederlandse grens. In de komende jaren wil De Oranje Leeuw uitgroeien tot een school waarin onderwijs wordt aangeboden van groep 1 tot en met 8 en mogelijk ook het voortgezet onderwijs, waarbij ze een zo groot mogelijke groep leerlingen willen bereiken.

De leerlingen hebben allen een Nederlandse of Belgische nationaliteit en zijn voor de helft Richting-1-leerlingen en voor de andere helft Richting-2-leerlingen. De 42 leerlingen krijgen les van een team dat bestaat uit een directeur, drie leerkrachten en een onderwijsassistent. De directeur geeft ook les en is samen met een leerkracht tevens verbonden aan de NTC-school te Leverkusen. Die verbondenheid tussen de scholen is terug te zien in verschillende onderdelen, bijvoorbeeld in het aanbod, de werkwijze en het didactisch handelen. Het team komt regelmatig bijeen voor teamoverleg, waarin ervaringen en ideeën worden uitgewisseld en beleid en projecten worden voorbereid.

De Oranje Leeuw maakt gebruik van de lokalen van ISD. Tevens is er een (verrijdbare) bibliotheek en een opbergruimte voor de lesmaterialen. Alle lokalen zijn voorzien van digitale borden.

Het schoolbestuur van De Oranje Leeuw is vooral een beleidsbepalend bestuur, met als belangrijkste taak het maken van beleid en erop toezien dat het beleid ook wordt uitgevoerd. Daarnaast draagt het bestuur zorg voor een aantal

uitvoerende taken op het gebied van organisatie, personeel en financiën. Het bestuur bestaat uit een voorzitter, penningmeester en een secretaris.

Aanpak en gevolgen bezuinigingen

Voor het NTC-onderwijs op de Oranje Leeuw vormt de geplande afbouw van de subsidie van de Nederlandse overheid nog geen (financiële) bedreiging voor het voortbestaan van de school. De ouderbijdrage ligt op € 980,00 per jaar en de financiële stukken laten een rooskleurig beeld zien. Dat komt mede door de groei van het aantal leerlingen. Het bestuur verwacht wel dat de ouderbijdrage verhoogd wordt als de subsidie geheel wegvalt. Mogelijk heeft dat ook invloed op de leerlingenaantallen.

Algemeen beeld

De Oranje Leeuw is een jonge school. In korte tijd is het ouders, bestuur en leraren gelukt om een degelijke organisatie neer te zetten. Het bestuur is in control, de ouders en leerlingen zijn tevreden en de schoolontwikkeling verloopt voorspoedig. De school groeit behoorlijk en het bestuur streeft zelfs naar 75 leerlingen in de komende jaren.

Samenvattend geldt het volgende algemeen beeld:

- Op de Oranje Leeuw werkt een enthousiast en betrokken team, samen met bestuur en ouders, aan de schoolontwikkeling.
- De school haalt voldoende resultaten voor het vakgebied Nederlandse taal.
- De school kan zich voldoende verantwoorden over het leren van de leerlingen en heeft een duidelijke visie op het onderwijsprogramma, zodat aansluiting met het onderwijs in Nederland op peil blijft.
- Het aanbod is eigentijds en de leerlijnen zijn duidelijk.
- De leraren geven op een adequate wijze les. De lessen spreken de leerlingen aan en de leraren weten hun leerlingen te stimuleren om te leren. De leraren sluiten daarbij voldoende aan op wat de leerlingen nodig hebben.
- Op de Oranje Leeuw is sprake van een veilig en prettig schoolklimaat. Afspraken en regels over de omgang met elkaar zijn bekend bij alle betrokkenen en worden ook nageleefd. Leerlingen en leraren hebben het naar hun zin op de school en de ouders zijn tevreden.
- De leraren gebruiken de informatie van de toetsen en hun observaties om hun onderwijs af te stemmen op het niveau en de ontwikkeling van de leerlingen.

- De school kent een professionele kwaliteitscultuur. De leraren handelen vanuit een gezamenlijke visie en dragen bij aan de kwaliteitsverbetering.

Tot slot geven team en bestuur aan trots te zijn op het in korte tijd realiseren van een volwaardige school, de onderlinge saamhorigheid, de groei van de school en de positieve contacten met de ouders.

Toelichting

Opbrengsten

De Oranje Leeuw neemt jaarlijks de tussentijdse M- en E-toetsen af voor begrijpend lezen, spelling, technisch lezen en woordenschat. Uit de gegevens blijkt dat de leerlingen voor die vakgebieden resultaten behalen die verwacht mogen worden. Alle vakgebieden zijn voldoende en begrijpend lezen scoort zelfs boven het landelijk gemiddelde (indicator 1.2). Er zijn nog geen gegevens van leerlingen uit groep 8 (indicator 1.1).

Onderwijspraktijk

De aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal voldoen aan de kerndoelen. De school beschikt over adequate methoden om de vakgebieden spreken, luisteren, (begrijpend) lezen en schrijven gestalte te geven. De methoden zijn eigentijds en afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Er is doorgang in de lessen en de leerjaren. Doublures komen niet voor en veel leerlingen blijven ook in groep 7 en 8 op school, ondanks de zwaarte van Duitse middelbare school vanaf de leeftijd van 10-11 jaar.

Het aantal uren NTC onderwijs per week is drie uur, waarbij ook huiswerk een noodzakelijke aanvulling op het onderwijs vormt. Uitval van onderwijsactiviteiten komt nauwelijks voor en bij afwezigheid van een leerkracht worden de leerlingen verdeeld over de overige groepen.

De leraren zijn betrokken en creëren een stimulerend pedagogisch klimaat. De regels zijn duidelijk en afspraken worden nagekomen. Leraren en leerlingen benaderen elkaar - en onderling - respectvol. Het klimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

Uit de geobserveerde lessen blijkt dat het didactisch handelen op de onderzochte onderdelen van voldoende kwaliteit is. De uitleg die de leerkrachten geven kent een duidelijke opbouw en structuur, onder meer via het model directe instructie. De leerkrachten realiseren een taakgerichte werksfeer. In de lessen was de actieve betrokkenheid van de leerlingen zichtbaar in een actieve luisterhouding, werkconcentratie en echte interesse. De leraren geven voldoende feedback op het leerproces. Het team communiceert regelmatig met

de ouders over de ontwikkeling van de leerlingen. De ouders waarmee gesproken is, zijn tevreden over de school.

De leraren houden zicht op de ontwikkeling van hun leerlingen met behulp van toetsen, observaties en leerlingenwerk. Ze gebruiken deze informatie om hun onderwijs af te stemmen op het niveau en de ontwikkeling van de leerlingen. In de praktijk blijkt dat leerlingen die extra zorg nodig hebben dat ook ontvangen. Dat gebeurt dan door extra aandacht en instructie, maar ook door afstemming in tempo, inhoud en verwerking. Indien nodig wordt een hulplan opgesteld.

Kwaliteitszorg

De Oranje Leeuw heeft inzicht in het NTC-onderwijs dat nodig is voor haar leerlingen. Ze ontwikkelt en stimuleert de Nederlandse taalverwerving en taalvaardigheid, evenals de kennis en binding met de Nederlandse cultuur. De resultaten van de methodegebonden en methodeonafhankelijke toetsen worden regelmatig geëvalueerd. Het team verbindt hieraan conclusies, die leiden tot afspraken op school- en/of groepsniveau.

De school evalueert de kwaliteit van het onderwijsleerproces met een zelfevaluatie-instrument, maakt een SWOT-analyse en gebruikt daarbij gemaakte afspraken, de notulen, de protocollen en de beleidstukken. Ook ouders worden bij de evaluatie betrokken door middel van een enquête. Bij vertrek naar een andere school volgt een exit-enquête voor ouders en leerling. Op basis van de analyses bepaalt de school de verbeteractiviteiten, die ze verwerkt in het schoolplan en elk jaar toespitst in een jaarplan, een bestuurskalender en het activiteitenverslag.

De borging van het onderwijsleerproces is goed (indicator 9.5). De school weet de bereikte kwaliteit actief vast te houden door procedures en afspraken schriftelijk en uitgebreid vast te leggen. Door het consequent aan de orde stellen van vastgesteld beleid gaat de school na of de afspraken en procedures gevolgd worden. Daardoor is de continuïteit van de schoolontwikkeling gegarandeerd. De verantwoording en communicatie aan ouders over de gerealiseerde onderwijskwaliteit en de schoolontwikkeling is eveneens van goed niveau. Naast de gebruikelijke informatie betreft het team de ouders actief bij het leerproces van de leerlingen.

4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT

Bij dit kwaliteitsonderzoek heeft de inspectie ook de naleving van een aantal wettelijke voorschriften over de door het bestuur vastgestelde schoolgids en het schoolplan onderzocht, zoals die voor scholen in Nederland gelden. Op basis hiervan concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet.

De bevindingen van dit kwaliteitsonderzoek leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie. In beginsel volgt over vier jaar opnieuw een kwaliteitsonderzoek.